

EL LLENGUATGE

Encetar

8/V/1937

Un altre dels verbs que es veuen progressivament arraconats de l'elocució de molta gent, malgrat que es tracta d'una forma tan genuïna i popular, és el verb encetar. El Diccionari Fabra el defineix de la manera següent: «Treure un primer tros (a una cosa intacta), començar-la a gastar.» I il·lustra la definició amb aquest exemple: Aquesta Nonganissa no és gaire bona: n'encetarem una altra. N'indica també el sentit figurat, que ens permet parlar d'encetar una qüestió, un debat o la lectura d'un llibre.

Existeixen, és cert, unes formes del castellà que hi corresponen, «encentar», «decentar» i «encetar» mateix, però no sembla pas que hi siguin gaire vives, almenys en el llenguatge col·loquial que aquí tenim ocasió de sentir, i per això encetar ens apareix com una forma molt característica del català. I, d'altra banda, sense el paral·lelisme o la correspondència d'aquesta altra llengua que, encara que sigui inconscientment, molts segueixen com a model, frases abans tan habituals com encetar el pa o encetar una altra ampolla, es veuen substituïdes per començar el pa o obrir una altra ampolla, amb què es fa un pas més en el camí de l'empobiment de l'idioma.

Però un altre cas d'aplicació del verb encetar que caldria tenir en compte, i que el Fabra no deixa pas de recollir, és quan es fa referència a una part del cos sotmès a l'acció d'una fregada. Els tres diccionaris de correspondències (castellà-català) que hem consultat només indiquen nafrar com a equivalència del castellà «llagar», i a parer nostre caldria afegir-hi encetar. Algú potser aduirà que hi ha una diferència de grau. Però és un fet que darrerament hem sentit diversos cops que hom recorria al castellanisme «llagar» en casos en què abans s'hauria indicat el mateix fet amb el verb encetar.

ALBERT JANE